

Havterne

Den lille havterne er en af Danmarks mest fascinerende fugle. Trods dens lille størrelse på omkring 35 cm og vægt på omkring 100g tilbagelægger fuglene op til ca. 70.000 km om året, hvilket svarer til 3 gange distancen til og fra månen i dens livstid på op til ca. 30 år. (1)

Når man ser den elegante fugl i luften, kan man ikke la' være med at beundre dens fantastiske flyvning. Det hjælper, at vingefanget er næsten 3 gange dens kropslængde på trods af, at halen udgør ca. ¼ del af sidstnævnte.

Foto: Aage Matthiesen

Ved at følge sommeren (den tilbringer "vinteren" omkring Antarktis) er det også det dyr i verden, som får flest solskinstimer på et år. Hvem vil ikke også have det?

Fuglen er meget specialiseret i at fange småfisk og krebsdyr i vandet, som den finder ved at flyve og ofte nærmest muse over vandet for så at styrtdykke efter byttet (lidt som de betydeligt større suler): et meget elegant syn, som man kan observere fra kysterne, især vores vestkyst. Den kan dog også fange fisk og smådyr fra havoverfladen.

Ligesom de andre ternere er den ikke i slægt med mågerne. Når man engang har set en terne, genkender man den hurtigt på udseende og flugten, som er så meget mere elegant end mågerne. Desuden har alle voksne ternere en sort kalot. Den kan dog forveksles med andre ternere, især fjordternen. I modsætning til denne har den dog et helt rødt næb (som nærmest gløder i modlys) uden mørk spids. I forhold til fjordternen virker næbbet lidt kortere og hovedet mere rundt, hele fuglen dog slankere og har en længere hale, som hos den siddende fugl rager forbi vingespidsen. Vingerne er endnu lysere end fjordternens, og hånden gennemlyses næsten helt fraset den velmarkerede sorte endestribbe. Benene er til gengæld ekstremt korte. Ikke noget som kan bruges til andet end at stå på.

Havternen begynder først at yngle i sit 4. leveår, men bliver så ved i mange år. Fuglene yngler normalt i kolonier ved kysten, direkte på jorden. Reden er bestemt ikke noget at prale med: oftest kun en fordybning i sandet. De 1-3 æg er til gengæld velcamouflerede.

Foto: Aage Matthiesen

Hvis et rovdyr (inkl. homosapiens) kommer for tæt på kolonien, går fuglene til angreb. Lidt ligesom Stuka-bombefly fra anden verdenskrig skriger de med højere og højere frekvens, inden de lige netop rammer hovedet (eller hatten, hvis man er klog og har en sådan på). Jeg har ladet mig fortælle, at nogle ringmærkere derfor bærer beskyttelseshjelme under deres arbejde i/ved ternekolonier. Hvis du engang har lyst til at se fuglene i en koloni på tæt hold uden at blive angrebet, så er Eidersperrwerk nær Tönning et godt sted. Her er de vant til mennesker.

Desværre er ternerne meget udsatte ved deres redesteder. En ræv, en mårhund eller også en løsgående hund (husk: hund i snor ved stranden fra 1.4. til 30.9.!) kan hurtigt ødelægge en koloni. Jf. Novana (2) er bestanden fortsat faldende. Redeprædation er en af hovedårsagerne. Overfiskning hjælper heller ikke.

Men nyd nu synet af fuglene. De kan normalt ses til ca. sidst i august måned. Og tænk over, hvor lang og spændende en rejse, der venter dem, indtil de er tilbage igen næste år fra ca. sidst i april måned.

<https://videnskab.dk/naturvidenskab/havterne-slaar-verdensrekord-i-fugletraek/>

<https://novana.au.dk/fugle/fugle-2020-2021/ynglefugle/ynglefuglearter/havterne>

Skrevet af Gabor Graehn